

Πιο αυστηρό το πλαίσιο για ηλεκτρονικές δαπάνες και αφορολόγητο

Σενάρια για προσυμπλήρωση του κωδικού 049-050 για τις ηλεκτρονικές δαπάνες από την εφορία

Σε γενικευμένη χρήση της χρεωστικής/πιστωτικής τους κάρτας και της ηλεκτρονικής τραπεζικής (e-banking), τόσο για τις επαγγελματικές όσο και για τις ιδιωτικές τους συναλλαγές, οδηγούν εκ των πραγμάτων τους αγρότες οι αλλαγές που προωθεί η κυβέρνηση στο πεδίο της φορολογίας όπως αναφέρει σε ρεπορτάζ της η εφημερίδα «ΥΧ». Η αύξηση του ελάχιστου ποσοστού e-αποδείξεων στο 30% του εισοδήματος, και μάλιστα οριζόντια, ώστε να κατοχυρώνεται το αφορολόγητο από κατ' επάγγελμα αγρότες, μισθωτούς και συνταξιούχους, δίνει το στίγμα των προθέσεων του υπουργείου Οικονομικών για διεύρυνση της χρήσης του πλαστικού χρήματος. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν και τα εργαλεία μέσω των οποίων σχεδιάζει το οικονομικό επιτελείο να επιτύχει τον στόχο αυτόν που, σύμφωνα τουλάχιστον με το προσχέδιο του προϋπολογισμού 2020, μπορεί να φέρει στα ταμεία του κράτους πάνω από 642 εκατ. ευρώ. Σε αυτή την κατεύθυνση, ένα από τα σενάρια που εξετάζονται θέλει τον κωδικό 049-050 του Ε1, όπου δηλώνονται οι δαπάνες με πλαστικό χρήμα, να είναι προσυμπληρωμένος με τα στοιχεία για τις ηλεκτρονικές δαπάνες που λαμβάνει η ΑΑΔΕ από τις τράπεζες και, ενδεχομένως, «κλειδωμένος» για τους φορολογούμενους. Σήμερα, αν και τα στοιχεία αυτά είναι διαθέσιμα και εμφανή, το τελικό ποσό που αναγράφεται στον κωδικό 049-050 επιλέγεται από τον ίδιο το φορολογούμενο, ο οποίος στη συνέχεια «τιμωρείται» με έξτρα φόρο, εφόσον από τη σχετική διασταύρωση που θα ακολουθήσει διαπιστωθεί απόκλιση. Στην πράξη, όμως, όπως παραδέχονται από το υπουργείο Οικονομικών, οι διασταυρώσεις που γίνονται είναι μάλλον περιορισμένες ή έχουν... δειγματοληπτικό χαρακτήρα, με αποτέλεσμα ένας σημαντικός αριθμός φορολογουμένων να «φουσκώνει» το ποσό των ηλεκτρονικών του δαπανών και να καρπώνεται το αφορολόγητο.

Όπως ο κωδικός 037-038

Εφόσον το σχέδιο αυτό υλοποιηθεί, στην πιο αυστηρή του εκδοχή, ο «επίμαχος» κωδικός 049-050 θα είναι από τις δηλώσεις του 2021 και μετά προσυμπληρωμένος (στα πρότυπα του κωδικού 037-038 των κατ' επάγγελμα αγροτών), με τα στοιχεία που θα προέρχονται από το σύστημα των τραπεζών. Το ποσό που θα αναγράφεται θα μπορεί να αλλάξει μόνο με κατ' ιδίαν επίσκεψη του φορολογούμενου στην εφορία και παρουσίαση των δικαιολογητικών που τεκμηριώνουν ότι οι δαπάνες που έχει πραγματοποιήσει ηλεκτρονικά είναι μεγαλύτερες από αυτές που του έχει «πιστώσει» το taxisnet.

Φόρος 22% στο ποσό που λείπει

Ένα δεύτερο σενάριο που έχει πέσει στο τραπέζι προβλέπει την αύξηση του συντελεστή με τον οποίο φορολογείται, εν είδει ποινής, η διαφορά μεταξύ του απαιτούμενου ποσού e-αποδείξεων και εκείνου που έχει όντως συγκεντρώσει ο φορολογούμενος. Η επιλογή αυτή, ωστόσο, δεν φαίνεται να συγκεντρώνει πολλούς υποστηρικτές στο υπουργείο Οικονομικών και το πλέον πιθανό είναι το «πέναλτι» να παραμείνει στα σημερινά επίπεδα του 22%, όσο δηλαδή είναι και ο πρώτος συντελεστής της ισχύουσας φορολογικής κλίμακας, υψηλότερα όμως από το 9% που προβλέπει ως εισαγωγικό συντελεστή η νέα κλίμακα, που θα ισχύσει από τα εισοδήματα του 2020. Ούτως ή άλλως, με την αύξηση του μίνιμουμ ποσοστού ηλεκτρονικών δαπανών στο 30%, τα πρόστιμα που θα προκύψουν για τους «αμελείς» θα είναι υψηλότερα από τα σημερινά, άρα και τα έσοδα θα είναι δυνητικά αυξημένα. Για

παράδειγμα, κατ' επάγγελμα αγρότης με εισόδημα 10.000 ευρώ, για να κατοχυρώσει το αφορολόγητο χρειάζεται σήμερα τουλάχιστον 1.000 ευρώ e-αποδείξεων. Εφόσον συγκεντρώσει π.χ. e-αποδείξεις μόνο 700 ευρώ, θα κληθεί να πληρώσει επιπλέον φόρο $22\% \times 300 = 66$ ευρώ. Από το 2020, κατ' επάγγελμα αγρότης με το ίδιο εισόδημα θα πρέπει να έχει πραγματοποιήσει με ηλεκτρονικά μέσα δαπάνες τουλάχιστον 3.000 ευρώ. Εφόσον συγκεντρώσει μόλις 700 ευρώ (όπως σήμερα), το πρόστιμο που θα πληρώσει με συντελεστή 22% θα είναι 506 ευρώ, ενώ αν συγκεντρώσει το 70% των απαιτούμενων e-αποδείξεων (όπως στο παραπάνω παράδειγμα), δηλαδή 2.100 ευρώ, θα πληρώσει 198 ευρώ. Ακόμα όμως και στην περίπτωση που οι πολίτες αποδειχθούν «νομοταγείς» και συλλέγουν τις εαποδείξεις που τους ζητούνται, το όφελος στα έσοδα από τον περιορισμό της γνωστής πρακτικής του παζαριού για την περικοπή του ΦΠΑ στην τελική τιμή ενός προϊόντος και από την άμεση είσπραξη του φόρου θα είναι, σύμφωνα πάντα με το ΥΠΟΙΚ, εμφανές στα δημόσια έσοδα. Υπενθυμίζεται ότι, σήμερα, αγρότες, μισθωτοί και συνταξιούχοι θα πρέπει να έχουν πραγματοποιήσει με ηλεκτρονικά μέσα δαπάνες 10% του εισοδήματός τους για ετήσιο εισόδημα έως 10.000 ευρώ, 15% για το μέρος του εισοδήματος από 10.001 έως 30.000 ευρώ και 20% για εισόδημα από 30.001 ευρώ και άνω.

Την «πάτησαν» πέρυσι αρκετοί

Αν και τα όρια αυτά επιτυγχάνονται με σχετική ευκολία από τη μεγάλη πλειοψηφία των φορολογουμένων (και μάλιστα, όπως αναφέρουν από το υπουργείο, εντός των πρώτων 4-5 μηνών του έτους), υπάρχουν και αρκετοί που, για διάφορους λόγους, δεν καταφέρνουν να τα πιάσουν. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΑΑΔΕ, από τις φορολογικές δηλώσεις του 2018 (εισοδήματα 2017) προέκυψε επιπλέον φόρος 1,94 εκατ. ευρώ για αγρότες που δεν κατάφεραν να συγκεντρώσουν τον απαιτούμενο αριθμό αποδείξεων, ενώ το ποσό της έξτρα επιβάρυνσης για το σύνολο των φορολογουμένων ξεπέρασε τα 35,6 εκατ. ευρώ.

Τα έξοδα που μετράνε

Ακόμα μια σκέψη που κάνουν στο οικονομικό επιτελείο αφορά την επέκταση της υποχρέωσης συλλογής ηλεκτρονικών αποδείξεων τουλάχιστον για το 30% του εισοδήματος και στους ελεύθερους επαγγελματίες, έστω κι αν αυτοί δεν δικαιούνται αφορολόγητο. Αν και το σενάριο αυτό ακούγεται «τραβηγμένο», θα πρέπει να σημειωθεί ότι η διατύπωση για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στο προσχέδιο του προϋπολογισμού που κατατέθηκε στη Βουλή αφήνει περιθώρια για τέτοιες ερμηνείες, αφού δεν συνδέει ευθέως και απαραίτητως το νέο όριο του 30% με το αφορολόγητο. Σε κάθε περίπτωση, από το νέο όριο των ηλεκτρονικών συναλλαγών θα συνεχίσουν να εξαιρούνται οι πολίτες άνω των 70 ετών, άτομα με ποσοστά αναπηρίας άνω του 80%, καθώς και οι μόνιμοι κάτοικοι χωριών με πληθυσμό έως 500 κατοίκους ή νησιών με πληθυσμό κάτω των 3.100 κατοίκων (εκτός αν πρόκειται για τουριστικούς τόπους). Εξάλλου, αναμένονται αλλαγές και στο είδος των δαπανών που θα «μετράνε». Έτσι, ηλεκτρονικές δαπάνες για αγορά π.χ. αγροτικών εφοδίων, καυσίμων, πληρωμή λογαριασμών νερού ή ρεύματος κ.λπ., θα μπορούν να συνυπολογιστούν κανονικά στο χτίσιμο του αφορολόγητου. Αντίθετα, δαπάνες π.χ. για αγορά οχημάτων ή κατοικιών, ενοίκια, τέλη κυκλοφορίας κ.λπ. θα παραμείνουν εκτός.

ΕΙΣΟΔΗΜΑ	ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟ Ε-ΔΑΠΑΝΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΟ	
	2019	2020
5.000	500	1.500
10.000	1.000	3.000
15.000	1.750	4.500
20.000	2.500	6.000
25.000	3.250	7.500
30.000	4.000	9.000
35.000	5.000	10.500